

بررسی عملکرد گروه زنان و زایمان دانشگاه علوم پزشکی زنجان از دیدگاه دانشجویان در سال‌های تحصیلی ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰

دکتر بهناز مولائی^۱، دکتر حسین احمدی^۲، دکتر فرناز محمدیان^۱، دکتر مریم افتخار^۳

نویسنده‌ی مسوول: زنجان، دانشگاه علوم پزشکی زنجان، بیمارستان آیت ا... موسوی، گروه زنان و زایمان
molaei@zums.ac.ir

چکیده

زمینه و هدف: ارزیابی عملکرد نهادهای آموزشی شاخصی مناسب برای تصحیح عملکرد و ارتقای کارایی این دسته از نهادها محسوب می‌شود. برای رسیدن به این مهم در گروه زنان و زایمان دانشگاه علوم پزشکی زنجان تحقیقی در زمینه‌ی ارزیابی عملکرد گروه از دیدگاه دانشجویان انجام شده است تا با استفاده از دیدگاه دانشجویان به عنوان دریافت کنندگان خدمات آموزشی گروه به نقاط ضعف و قوت گروه پی برده، ضمن تاکید بر نقاط قوت راهکارهای لازم برای کاهش نقاط ضعف ارایه گردد.

روش بررسی: برای رسیدن به هدف مطالعه در این تحقیق از شیوه‌ی پیمایشی استفاده شده است. پس از تعیین ابعاد عملکردی گروه زنان و زایمان در رابطه با دانشجویان مشغول به تحصیل، شاخص‌های مطلوب در قالب آیت‌های پرسشنامه‌ی بسته پاسخ در دوره زمانی سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۰ از بین ۵۰ دانشجو جمع‌آوری گردیده، با استفاده از روش‌های آماری کمی ارزیابی شده‌اند. از نظر حجم نمونه، نمونه در دوره‌ی زمانی برابر با جامعه بوده، به شیوه‌ی سرشماری اقدام به مطالعه شده است.

یافته‌ها: بر اساس قضاوت دانشجویان می‌توان عملکرد آموزشی اساتید گروه را در بعد حضور فعال فیزیکی در سطح عالی، انعطاف‌پذیری و تعامل علمی با دانشجو و حساسیت به روابط انسانی و در دسترس بودن در سطح خوب و در نهایت از نظر امکان انتقال دانش علمی در سطح متوسط ارزیابی کرد. همچنین آزمون فریدمن نشان داد که با اطمینان بالای ۹۹ درصد بین اولویت ابعاد فوق تفاوت وجود داشت. همچنین بررسی آیت‌های مربوط به امکان انتقال دانش علمی نشان می‌دهد که در این زمینه کارایی بیرونی گروه از نظر دانشجویان در سطح متوسط بوده ولی کارایی درونی در سطح خوبی است.

نتیجه‌گیری: با توجه به حساسیت رشته‌ی زنان و زایمان به حضور فیزیکی، ابعاد حضور فعال فیزیکی، در دسترس بودن و نیز حساسیت به روابط انسانی از دیدگاه دانشجویان در سطح بسیار خوبی ارزیابی شد. با توجه به این که دانشجویان، برگزاری ژورنال کلاب و CPC بیمارستانی را نسبت به سایر ابعاد در سطح پایین تری ارزیابی کرده‌اند؛ لذا توصیه می‌شود معاونت محترم آموزشی بیمارستان و مدیران محترم گروه‌های آموزشی در برگزاری CPC و فراهم کردن امکانات آموزشی لازم در این زمینه با جدیت عمل نمایند. علاوه بر این توصیه دیگر افزایش اعضای هیات علمی گروه زنان خصوصا اساتید با گرایش‌های مختلف (فلوشیپ‌ها) جهت افزایش موفقیت در برگزاری ژورنال کلاب‌ها می‌باشد.

واژگان کلیدی: ارزیابی عملکرد، دانشگاه علوم پزشکی، آموزش

۱- متخصص زنان و زایمان و استادیار دانشگاه علوم پزشکی زنجان

۲- دکترای جامعه‌شناسی دانشگاه تربیت مدرس

۳- استادیار مرکز تحقیقاتی و درمانی ناباروری یزد، دانشگاه علوم پزشکی یزد

مقدمه

ارزیابی عملکرد در هر سازمان و گروهی از ضرورت های اساسی جهت تحقق اهداف محسوب می شود. در این زمینه به ویژه با گسترش دیوانسالاری های جدید، احساس نیاز روزافزونی مشاهده می شود که سازمان های آموزشی و دانشگاه های علوم پزشکی نیز از این امر مستثنی نیستند.

تعاریف متعددی از عملکرد ارائه گردیده است که در تعاریف عرضه شده به فرایند، نتیجه، میزان موفقیت و کیفیت توجه شده است. استفاده از مفاهیم متعدد در مورد این سازه تئوریک از یک جهت نشانگر گستردگی مفهومی آن و از طرف دیگر بیانگر آشفتگی مفهومی موجود در این زمینه است. در کنار مفهوم عملکرد، ارزیابی عملکرد به مجموعه ای اقدامات و اطلاعاتی اطلاق می گردد که به منظور افزایش سطح استفاده بهینه از امکانات و منابع در جهت دستیابی به هدف ها به شیوه ای اقتصادی توأم با کارآیی و اثربخشی صورت می گیرد (۱).

علاوه بر تعریف فوق، در تعریف دیگری ارزیابی عملکرد به یک واژه ای کلی اطلاق شده که شامل فعالیت های مختلفی است. سازمان از طریق این فعالیت ها به دنبال ارزیابی کارکنان، افزایش قدرت رقابتی، ارتقای عملکرد و توزیع پاداش هاست (۲ و ۳).

توجه به دیدگاه سنتی عملکرد به عنوان نمونه در زمینه ی بهداشت عمومی از دهه ی ۱۹۹۰ مورد توجه قرار گرفت و برخی از کلینیک ها در کشورهایی نظیر انگلستان یا سوئد به عنوان مراکز سود محور مورد توجه و ارزیابی عملکرد قرار گرفتند، لیکن سود محور بودن خدمات پزشکی از همان آغاز هم از نظر برآورد هزینه و سود و هم با توجه به شعارهایی که در جوامع جدید مطرح هستند (مانند دولت رفاه، اخلاقیات انسان دوستانه و ...) مورد توافق نبوده، براساس مصاحبه هایی که با متخصصین صورت گرفته مطالعات مقایسه ای نیز در این زمینه فاقد استانداردهای محاسباتی

بوده اند (۴). تحقیقات انجام شده در زمینه ی ارزیابی عملکرد با اهداف متنوعی انجام شده اند.

ولی به طور عمده این تحقیقات در صدد آرایه ی مدلی برای سنجش عملکرد یا طراحی الگوی خاصی از مدیریت عملکرد در سازمان محل تحقیق خود بوده و برای تایید کارآیی مدل اقدام به انجام تحقیق نموده اند و نتایج آن را گزارش کرده اند (۵-۱۰).

در زمینه ی آموزش پزشکی، نیز بخشی از تحقیقاتی که انجام شده است شبیه نمونه های فوق توسط متخصصین حوزه های غیر پزشکی نظیر مدیریت، مدیریت آموزشی یا جامعه شناسی سازمان ها بوده که با توجه به خاستگاه دانشگاهی این دسته از محققان، تلاش بر این بوده است که بر مبنای مدل های مدیریتی سنجش عملکرد به بررسی سازمان های بیمارستانی و مراکز آموزش پزشکی بپردازند (۲۴-۲۰، ۸، ۷). علاوه بر این بخش دیگر از مطالعات انجام شده با توجه به سیاست های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، در قالب تحقیقات ارزیابی درونی انجام شده است. تجربه ی سیستم های مختلف نشان داده است که برقراری ارزیابی های درونی در نظام های آموزشی منجر به ارتقای کیفیت آموزشی گردیده و آثار سودمندی از خود بجای گذاشته است (۱۱). اولین طرح ارزیابی درونی گروه های آموزش پزشکی در سال ۱۳۷۶ آغاز شد و نتایج مثبت آن باعث شد اجرای طرح های مذکور در همه دانشگاه های کشور مورد استقبال قرار گیرد (۱۹، ۱۴).

گروه زنان و زایمان دانشگاه علوم پزشکی زنجان نیز که در سال ۱۳۷۸ تاسیس یافته اولین طرح ارزیابی درونی را در سال ۱۳۸۱ به اجرا در آورد (۱۲) و در ادامه در سال ۱۳۸۶ دومین طرح ارزیابی درونی در این گروه به مرحله اجرا در آمد (۱۳). حال با توجه به رابطه ی مثبت بین ارزیابی درونی و ارتقای کیفیت آموزشی سوالی که مطرح می شود این است که

عملکرد آموزشی گروه زنان و زایمان دانشگاه علوم پزشکی زنجان چگونه است؟

با توجه به این که در مباحث مربوط به ارزیابی عملکرد بر نقش مهم ذینفعان در ارزیابی عملکرد تاکید گردیده و دانشجویان به عنوان دریافت کنندگان آموزش های گروه آموزشی ارتباط بیشتری نسبت به سایر گروه های مخاطب گروه های پزشکی دارند، می توانند به عنوان بخشی قابل توجه از مخاطبان به اظهار نظر در زمینه عملکرد گروه بپردازند. بنابراین در این کار پژوهشی هدف این بوده است که عملکرد گروه آموزشی زنان و زایمان از دیدگاه دانشجویان مورد مطالعه و بررسی قرار گیرد.

روش بررسی

از نظر روش تحقیق، این تحقیق به شیوهی پیمایشی صورت گرفت. از نظر زمان طولی بوده و شامل کارورزان دورهی زمانی ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۰ بود. از نظر سطح خرد نگر بوده، برای برآورد عملکرد آموزشی گروه صورت گرفته است.

جامعهی آماری تحقیق شامل تمامی کارورزان شاغل به تحصیل در دورهی زمانی ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۰ است که در حال گذراندن دوره کارورزی در بخش زنان بوده اند. با توجه به حجم محدود دانشجویان مذکور، مطالعهی حاضر به شیوهی تمام شماری صورت گرفته است.

ابزار تحقیق پرسشنامه محقق ساخته است که بر مبنای ابعاد عملکرد آموزشی اساتید گروه در رابطه با دانشجویان ساخته شده است. آیتم های میزان حضور در گزارش صبحگاهی، میزان حضور در راندها، میزان حضور در درمانگاه، میزان حضور در اتاق عمل، میزان تاثیر و فعالیت در گزارش صبحگاهی، میزان تاثیر و فعالیت در راندها، میزان تاثیر و فعالیت در کنفرانس های بیمارستانی میزان تاثیر و فعالیت در ژورنال کلاب، میزان تاثیر و فعالیت در درمانگاه، نقش موثر در بهبود فعالیت های اورژانس، میزان در دسترس بودن در

کشیک های آنکالی، میزان تاثیر و فعالیت در کشیک های آنکالی، میزان استقبال در مشاوره و راهنمایی و کمک به رفع مشکلات فراگیر، میزان تاثیر و فعالیت های آموزشی در اتاق عمل، کیفیت آموزش اساتید و میزان بهره گیری دانشجو (به طور کلی)، مهارت های علمی در آموزش بالینی، ایجاد انگیزه در دانشجویان برای مطالعه و کارهای پژوهشی، رعایت اخلاق پزشکی، انعطاف پذیری در مقابل انتقادات و پیشنهادات، و رعایت احترام دانشجو به عنوان شاخص های عملکرد آموزشی اساتید گروه در پرسشنامه گنجانده شدند. ارزش گذاری هر کدام از شاخص های فوق بر اساس طیف پاسخ ها با گزینه های عالی، خوب، متوسط، ضعیف از طرف دانشجویان مورد بررسی انجام گردید که پرسشنامه های دریافت شده در تحقیق مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

با توجه به اینکه شرایط جمع آوری داده ها ممکن بود ابراز نظر دانشجویان را تحت تاثیر قرار دهد بنابراین استراتژی های مناسب جهت تضمین پاسخ بی طرفانه دانشجویان به پرسشنامه ها اتخاذ شد. برای رسیدن به این هدف ابزار تهیه شده پس از طی دوره توسط دانشجویان و اخذ نمره ی درس، در اختیار دانشجویان قرار گرفته و بدون نام بودن و تاکید بر این نکته که از پرسشنامه ها به شکل تجزیه و تحلیل آماری استفاده خواهد شد منجر به افزایش اطمینان یافته های حاصل از پرسشنامه گردید.

پس از جمع آوری پرسشنامه ها، جهت آمایش داده ها و تجزیه و تحلیل آماری از نرم افزار SPSS 18 استفاده گردید. پاسخ های دانشجویان به سوالات به ترتیب از ۱ تا ۴ ارزش گذاری شده و میانگین گویه های هر بعد به عنوان مقدار اصلی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است تا اثر تفاوت در تعداد گویه ها بر برآورد میزان عملکرد اساتید گروه حذف شود. برای محاسبه ی عملکرد کلی نیز میانگین ابعاد، مورد استفاده و استناد قرار گرفته است تا در کنار ارزش گذاری عینی محققان که در تدوین پرسشنامه اعمال

زیر ۱۰ مورد) می‌تواند نشانگر پایداری آیت‌های اختصاص یافته به هر بعد نیز باشد.

جهت برآورد روایی (Validity) ابزار از دو روش روایی صوری و روایی سازه‌ای استفاده شد که روایی صوری ابزار در مراجعه به داوران و متخصصین امر تایید شد و روایی سازه‌ای با استفاده از آزمون تحلیل عاملی محاسبه گردید.

با توجه به این که ابزار تحقیق ابزار محقق ساخته بود، بنابراین از آزمون تحلیل عاملی اکتشافی Exploratory Factor Analysis استفاده گردید. مقادیر ویژه محاسبه شده بر اساس آزمون تحلیل عاملی اکتشافی چهار بعد را بر اساس نظر پاسخگویان در بین آیت‌ها تشخیص داد که مجموعاً چهار بعد مذکور ۸۰/۲ درصد واریانس سازه‌ی اصلی تحقیق یعنی عملکرد آموزشی اساتید را پوشش می‌دهد. آزمون تحلیل عاملی به شکل تحلیل مولفه‌های اصلی (Principal Component Analysis) نشانگر تعلق ۱۸ آیت از ۲۰ آیت به بعد اول و دو آیت دیگر به ابعاد دوم و سوم بود. ولی با توجه به این که این آزمون چهار بعد را تشخیص داده است به این نتیجه رسیدیم که بارهای عاملی محاسبه شده بر اساس تحلیل مولفه‌های اصلی دارای ابهام است؛ بنابراین نیاز به چرخش عامل‌ها (Factors Rotation) داریم. در این تحقیق از روش چرخش متغیرها (Varimax) استفاده شد که پس از یک بار چرخش، آیت‌های مربوط به هر کدام از ابعاد بر اساس بیشترین بارعاملی اختصاص یافت.

یافته‌ها

جدول ۱ نشانگر درصد فراوانی نسبی و شاخص‌های مرکزی و پراکندگی مربوط به هر کدام از ابعاد عملکرد و عملکرد کلی اساتید گروه است. در صورتی که ابزار محقق ساخته باشد از تحلیل عامل اکتشافی و اگر ابزار استاندارد باشد (مانند تست هوش) از تحلیل عامل تاییدی استفاده می‌شود. در تحلیل عامل اکتشافی تشخیص تعداد ابعاد به عهده آزمون

شده ارزش‌گذاری ذهنی پاسخگویان نیز در نتایج تحقیق دخیل باشد. در زمینه‌ی روش‌های آماری، با توجه به این که میانگین پاسخ‌ها مد نظر بوده از شاخص‌های مرکزی و پراکندگی پارامتریک استفاده شده است؛ لیکن در توصیف فراوانی‌های مربوط به ابعاد، میانگین‌ها بر اساس کرانه‌های پایین و بالای هر طبقه گرد شده اند.

یکی از مواردی که ممکن است علاوه بر شرایط نمونه‌گیری و پاسخ به پرسشنامه‌ها، اعتبار تحقیقات سنجش عملکرد را تحت تأثیر قرار دهد میزان پایداری و روایی ابزار است. برای بررسی میزان پایداری (Reliability) ابزار تحقیق از آزمون آلفای کرونباخ (Cronbach's Alpha) استفاده گردید. میزان آلفا برای کل ابزار (۲۰ آیت) تقریباً معادل ۰/۹۵ محاسبه شد که آلفای بسیار مناسبی محسوب می‌شود و نشانگر پایداری بالای ابزار تحقیق است. لیکن در بررسی میزان همبستگی تک تک آیت‌ها با مقیاس کل، همبستگی‌ها نشان دادند که آیت‌های میزان حضور در گزارش صبحگاهی دارای همبستگی زیر ۰/۳ با مقیاس کل است به همین دلیل آیت‌های مذکور از آیت‌های بیست گانه کنار گذاشته شد و ادامه‌ی محاسبات آماری با ۱۹ آیت صورت گرفت.

با توجه به این که آزمون تحلیل عاملی بر مبنای مقادیر ویژه‌ی اولیه (Initial Eigen values) چهار بعد را در بین آیت‌ها تشخیص داد محاسبه‌ی آلفا برای کل ابزار الزاماً نشانگر پایداری ابعاد سازه مورد بررسی نیست، بنابراین برای ابعاد مختلف سازه عملکرد آموزشی اساتید نیز میزان آلفا محاسبه گردید که برای بعد حساسیت به روابط انسانی و در دسترس بودن میزان آلفا معادل ۰/۹۲، برای بعد امکان انتقال دانش علمی معادل ۰/۹۲، برای بعد حضور فعال فیزیکی ۰/۸۰ و برای بعد انعطاف‌پذیری و تعامل علمی با دانشجویان معادل ۰/۶۹ به دست آمد که مقادیر آلفای محاسبه شده با توجه به حداقل پذیرفته شده در مباحث آماری (حداقل ۰/۷ برای ابعاد دارای تعداد آیت‌های بالای ۱۰ مورد و حداقل ۰/۶ برای ابعاد دارای تعداد آیت‌های

باید بالای ۵۰ باشد. هرچه این درصد پوشش به صد نزدیک شود ابزار دارای روایی بیشتری است.

است ولی در تحلیل عامل تاییدی باید تعداد ابعاد مطابق با نظر طراح اصلی ابزار باشد. میزان روایی ابزار در هر دو حالت بر اساس درصد پوشش واریانس سازه اصلی است که

جدول ۱: توصیف ابعاد عملکرد آموزشی اساتید

بعد	ضعیف	متوسط	خوب	عالی	میانگین	انحراف استاندارد
حساسیت به روابط انسانی و در دسترس بودن	۲/۹	۱۱/۸	۴۷/۱	۳۸/۲	۳/۱۹	۷۲/
امکان انتقال دانش علمی	۲/۹	۳۸/۲	۲۹/۴	۲۹/۴	۲/۸۶	۸۱/
حضور فعال فیزیکی	۰	۱۱/۸	۴۱/۲	۴۷/۱	۳/۴۱	۵۷/
انعطاف پذیری و تعامل علمی با دانشجو	۰	۱۴/۷	۵۵/۹	۲۹/۴	۳/۲۱	۵۹/
عملکرد کلی	۰	۶/۱	۵۷/۶	۳۶/۴	۳/۱۷	۵۷/

بر اساس داده های توصیفی فوق این سوال مطرح است که آیا ابعاد عملکرد اساتید با یکدیگر تفاوت معنی دار دارد یا این تفاوت ها ناچیز است؟ برای پاسخ به این سوال از آزمون فریدمن برای مقایسه ای ابعاد عملکرد استفاده کرده، اولویت بندی ابعاد عملکردی را از نظر دانشجویان مشخص کردیم که در جدول ۲ داده های مربوط به آزمون مذکور ارائه می شود.

بر اساس داده های جدول ۱ حساسیت به روابط انسانی و در دسترس بودن در بین اساتید گروه از نظر دانشجویان، در سطح خوبی قرار داشت. امکان انتقال دانش علمی در سطح متوسط قرار گرفت و نیز حضور فعال فیزیکی در سطح عالی، انعطاف پذیری و تعامل علمی با دانشجو در سطح خوب و در مجموع عملکرد کلی اساتید در سطح خوب قرار گرفت.

جدول ۲: آزمون فریدمن برای مقایسه ای ابعاد عملکرد

ابعاد و رتبه ها		مقادیر مرتبط با آزمون	
ابعاد عملکرد		میانگین رتبه	آماره
حساسیت به روابط انسانی و در دسترس بودن		۲/۵۷	تعداد پاسخگو
امکان انتقال دانش علمی		۱/۷۹	کاسکور
حضور فعال فیزیکی		۳/۰۱	درجه آزادی
انعطاف پذیری و تعامل علمی با دانشجو		۲/۶۲	سطح معنی داری

جدول شماره ۲ نشان می دهد که آزمون فریدمن برای مقایسه اولویت های ابعاد عملکردی اساتید از نظر دانشجویان با مقدار آزمون معادل ۲۰/۶۳۵ و درجه ی آزادی زیر ۰/۰۱

جدول شماره ۲ نشان می دهد که آزمون فریدمن برای مقایسه اولویت های ابعاد عملکردی اساتید از نظر دانشجویان با مقدار آزمون معادل ۲۰/۶۳۵ و درجه ی آزادی زیر ۰/۰۱

($P=۰/۰۱$) معنی دار است. بنابراین با اطمینان ۹۹ درصد می توان ادعا کرد که حداقل دو بعد از ابعاد عملکردی اساتید گروه از دیدگاه دانشجویان با یکدیگر متفاوت هستند.

جدول شماره ۲ نشان می دهد که آزمون فریدمن برای مقایسه اولویت های ابعاد عملکردی اساتید از نظر دانشجویان با مقدار آزمون معادل ۲۰/۶۳۵ و درجه ی آزادی زیر ۰/۰۱

و حساسیت نسبت به این ویژگی باید به عنوان یک مساله مهم مد نظر گروه های دانشگاهی قرار گیرد . از نظر دانشجویان کدام آیتم های گروه از دیدگاه دانشجویان در سطح پایین تری قرار دارد ؟ آیا آیتم های مربوط به این بعد تفاوت معنی دار با یکدیگر دارند ؟ برای پاسخ به این دو سوال آماره های توصیفی و آزمون فریدمن محاسبه که در جدول ۳ ارائه شده است.

با توجه به میانگین رتبه های محاسبه شده از نظر دانشجویان اساتید گروه از نظر حضور فعال فیزیکی در سطح عالی ، انعطاف پذیری و تعامل علمی با دانشجو ، و حساسیت به روابط انسانی و در دسترس بودن در سطح خوب و در نهایت از نظر امکان انتقال دانش علمی در سطح متوسط قرار داشته اند. با توجه به اینکه امکانات انتقال دانش علمی از ویژگی های مهم هر گروه دانشگاهی محسوب می شود دقت

جدول ۳: ابعاد ، آیتم های مربوط به هر بعد ، میزان بار عاملی و آلفای آیتم های سازه عملکرد آموزشی

روایی سازه ای ابزار		پایایی ابزار	
بعد	آیتم ها	بار عاملی	آلفای کرونباخ
حساسیت به روابط انسانی و در دسترس بودن	میزان تاثیر و فعالیت در گزارش صبحگاهی	۰/۸۴۰	۰/۹۲
	میزان در دسترس بودن در کشیک های آنکالی	۰/۸۳۲	
	میزان تاثیر و فعالیت در راندها	۰/۸۱۲	
	میزان تاثیر و فعالیت در کشیک های آنکالی	۰/۶۹۸	
	رعایت احترام دانشجو	۰/۶۸۶	
امکان انتقال دانش علمی	انعطاف پذیری در مقابل انتقادات و پیشنهادات	۰/۶۱۱	۰/۹۲
	میزان علاقمندی و تاثیر در کنفرانس های بیمارستانی	۰/۸۵۵	
	میزان تاثیر و فعالیت های آموزشی در اتاق عمل	۰/۸۴۸	
	میزان تاثیر و فعالیت در ژورنال کلاب	۰/۷۸۴	
	نقش موثر در فعالیت های اورژانس	۰/۶۷۸	
حضور فعال فیزیکی	مهارت های علمی در آموزش بالینی	۰/۵۱۰	۰/۸۰
	میزان حضور در اتاق عمل	۰/۸۲۰	
	میزان تاثیر و فعالیت در درمانگاه	۰/۷۵۲	
	میزان حضور در درمانگاه	۰/۷۲۴	
	میزان حضور در راندها	۰/۶۶۹	
انعطاف پذیری و تعامل علمی با دانشجو	میزان استقبال در مشاوره و راهنمایی و کمک به رفع مشکلات فراگیر	۰/۷۲۰	۰/۶۹
	ایجاد انگیزه در دانشجویان برای مطالعه و انجام کارهای پژوهشی	۰/۶۹۱	
	رعایت اخلاق پزشکی	۰/۵۶۳	
	میزان بهره گیری دانشجو از آموزش اساتید	۰/۵۵۸	

جدول ۳ نشان می‌دهد که آزمون فریدمن برای مقایسه‌ی اولویت‌های آیتم‌های امکان انتقال دانش علمی اساتید از نظر دانشجویان با مقدار آزمون معادل $11/738$ با درجه‌ی آزادی ۴ در سطح زیر ۰/۰۵ معنی‌دار است. بنابراین با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان ادعا کرد که حداقل دو آیتم از آیتم‌های امکان انتقال دانش علمی از دیدگاه دانشجویان با یکدیگر متفاوت هستند. آماره‌های توصیفی مربوط به جدول ۳ نشان می‌دهند که دانشجویان، عملکرد اساتید گروه در آیتم‌های مربوط به امکان انتقال دانش علمی به ترتیب در زمینه‌ی مهارت‌های علمی در آموزش بالینی، نقش موثر در فعالیت‌های اورژانس، میزان تاثیر و فعالیت‌های آموزشی در اتاق عمل، میزان تاثیر و فعالیت در ژورنال کلاب، و میزان علاقمندی و تاثیر در کنفرانس‌های بیمارستانی را از عالی تا متوسط ارزیابی کرده‌اند. بر اساس این داده‌ها، اساتید گروه انتظارات را در دو زمینه‌ی میزان تاثیر در کنفرانس‌های بیمارستانی و میزان تاثیر و فعالیت در ژورنال کلاب برآورده نمی‌کنند. با توجه به این که آیتمی مانند مهارت‌های علمی در آموزش بالینی در سطح عالی قرار دارد؛ بنابراین می‌توان به این نتیجه رسید که از نظر دانشجویان مساله اصلی گروه وجود شرایط نامناسب از نظر امکانات انتقال دانش علمی در سطح خارج از فعالیت‌های روزمره گروه است.

بحث

ارزیابی عملکرد گروه‌های آموزشی، فرایندی مناسب از نظر هدف‌گذاری و برنامه‌ریزی، نظارت بر کیفیت اجرای برنامه‌ها، و ارزیابی تحقق اهداف محسوب می‌شود (۱). دانشجویان به عنوان بخشی از مهم‌ترین دریافت‌کنندگان خدمات آموزش پزشکی در کشور، می‌توانند مرجعی مناسب برای این نوع ارزیابی‌ها محسوب شوند. در این مطالعه تلاش بر این بود تا عملکرد اساتید گروه زنان و زایمان دانشگاه علوم پزشکی از نظر آموزشی مورد بررسی قرار گیرد.

یافته‌های مطالعه نشان می‌دهد که از نظر دانشجویان این جنبه از عملکرد گروه به طور متوسط در سطح خوبی قرار دارد. در مقایسه بین ابعاد عملکرد گروه، آیتم‌های مربوط به حضور فعال فیزیکی بیشترین رتبه و میانگین را به خود اختصاص داده و در سطح عالی قرار دارند که نشان می‌دهد اساتید به حضور و فعالیت در اتاق عمل، درمانگاه و راندها اهمیت و اولویت زیادی قایل می‌شوند.

ابعاد انعطاف‌پذیری و تعامل با دانشجو و نیز حساسیت به روابط انسانی و در دسترس بودن در سطح خوب قرار گرفته‌اند که نشان می‌دهد اساتید گروه در بین دانشجویان ایجاد انگیزه می‌کنند آن‌ها را راهنمایی می‌کنند و در مقابل انتقادات انعطاف‌پذیر هستند. علاوه بر این در کشیک‌های آنکالی در دسترس بوده، نیز رابطه‌ای محترمانه با دانشجویان دارند. در مقایسه با ابعاد فوق امکانات انتقال دانش علمی در بین اساتید گروه در سطح پایین‌تری قرار دارد. با توجه به آیتم‌های این بعد مواردی که در این زمینه اثربخشی درون‌گرمی محسوب می‌شوند در سطح نسبتاً مناسب‌تری بوده‌اند و در نقطه‌ی مقابل آیتم‌های مربوط به اثربخشی بیرونی گروه آموزشی هستند یعنی فعالیت در کنفرانس‌های بیمارستانی و ژورنال کلاب‌ها در سطح مورد انتظار دانشجویان نیستند.

یافته‌های این تحقیق در زمینه‌ی پایین بودن عملکرد اساتید گروه در زمینه کنفرانس‌های بیمارستانی با یافته‌های فکری (۱۳ و ۱۴) و در زمینه‌ی پایین بودن فعالیت‌های مربوط به ژورنال کلاب با یافته‌های فکری (۱۴) مطابقت دارد، به نحوی که در مطالعات فوق نیز فراگیران، وضعیت کنفرانس‌های دانشگاهی و ژورنال کلاب را در حد متوسط قلمداد کرده‌اند. با توجه به اینکه در ده سال اخیر یعنی از سال ۱۳۸۱ تا ۱۳۹۰ آیتم‌های مذکور از نظر دانشجویان در سطح پایین‌تری بوده است؛ بنابراین در زمینه‌ی مذکور گروه باید به فعالیت بیشتری بپردازد.

نتیجه‌گیری

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد در صورت طبقه‌بندی ابعاد عملکردی اساتید گروه آموزشی زنان و زایمان دانشگاه علوم پزشکی زنجان سه بعد از چهار بعد مورد بررسی در سطح خوبی قرار دارند و بعد چهارم در سطح متوسط است. ابعادی که در سطح خوب قرار دارند به ترتیب عبارتند از: حضور فعال فیزیکی، انعطاف‌پذیری و تعامل علمی با دانشجویان، حساسیت به روابط انسانی و در دسترس بودن. بعد چهارم که ارزیابی عملکرد گروه است، بعد امکان انتقال دانش علمی است که در مورد این بعد آماره‌های توصیفی و آزمون فریدمن نشان داد کارایی درونی گروه در سطح بسیار مناسبی است ولی برخی از آیتم‌ها در سطح پایین تری قرار دارد که می‌توان با فراهم کردن شرایط مناسب

آیتم‌های مذکور را نیز بهبود بخشید. دو مورد از آیتم‌هایی که منجر به برآورده نشدن بخشی از انتظارات دانشجویان از گروه شده‌اند فعالیت کمتر اساتید گروه در کنفرانس‌های بیمارستانی و فعالیت محدود آن‌ها در ژورنال کلاب است. با توجه به این یافته‌ها توصیه می‌شود اساتید گروه ضمن شرکت فعال‌تر و موثرتر در کنفرانس‌های بیمارستانی، خود نیز اقدام به برگزاری برخی کنفرانس‌های تخصصی در گروه نمایند که این امر مستلزم همکاری بخش‌های ذیربط نظیر معاونت محترم آموزشی بیمارستان، سایر گروه‌های آموزشی و نیز جذب اعضای هیئت علمی بیشتر خصوصاً با تخصص‌ها و گرایش‌های متفاوت جهت پربار کردن ژورنال کلاب‌ها و اداره‌ی CPC‌ها می‌باشد.

References

- 1- Ahmadi H. The assessment of Education office performance in Zanjan province according to provincial documents in the first three years of the fourth development program (1385 to 1388 Years), Board of Educational research, Zanjan province Education Office, Zanjan. (2009).
- 2- Behrey MH, and Patron RA. Performance appraisal – cultural fit and organizational outcomes within the UAE. *Journal of American Academy of Business*. 2008; 13, : 166-176.
- 3- Alizadeh M. Doaei H. The effect of constructive thriving performance assessment on work performance, *Journal of "transformation Management"*. 2010; 90-108.
- 4- Ballantine J, Brignall S, Modell S. Performance measurement and management in public health services: a comparison of UK and Swedish practice. *Management Accounting Research*, 1998; 9: 71-94.
- 5- Safaei Qadyklayy A Mizani N. Designing nine plans to assess the performance of management departments in the country's governmental universities. *Journal of Economic Sciences* (2008; 31 : 101-24.

- 6- A'arabi S M Raf'at F. A model for measuring case study management performance; Mines and mining industries development and renovation organization of Iran. *Sharif Engineering Sciences* ,2008; 24: 87-95.
- 7- Eghbal F. Yarmohammadian MH Siadat SA. Assessing human resources management performance at Isfahan University of Medical Sciences based on European Foundation for Quality Management 2007 . *Journal of Health Administration*. 2009; 11 (34) :49-58.
- 8- Khalesi N. Imani Nasab MH. Assessment of leadership performance based on self-assessment system (Khorramabad hospitals 2006-2007) . *Journal of Health Administration*. 2009; 11 (34) :27-34.
- 9- Samie zadeh R. Chaharsooghi SK.) Proposing a model for assessment of small and medium size organizations performance in adoption of e-commerce, *International Journal of Engineerin* (Persian),2008; 19:65-79.
- 10- Samie zadeh R. Chaharsooghi SK. Jahanian S. Proposing a model for public transportation companies performance assessment in adoption of e-commerce (Raja passenger trains company case study). *Journal of Transportation Research*.2008;5: 333-48.
- 11- Raissi B. Mirzazadeh A. Tavakoli S. Yazdani K. Taj M.New Accreditation System in IRAN with a Look at Radiology Residency Training. *Iranian Journal of Radiology* , 2003; 1:71-3.
- 12- Fekri S. Mohammedian F. Tadayyon, P. Internal evaluation of obstetrics and gynecology group of Zanjan Medical Sciences University, Zanjan Medical Sciences University, School of Medicine .
- 13- Fekri S. Tadayyon P. Mohammedian F. Rahmanpour H Dabiri A. Molaei B. Final report of obstetrics and gynecology department, internal evaluation 1386 , Zanjan Medical Sciences and Health Services University, School of Medicine .2002.
- 14- Ghane pour MR, Kavari SH, Pour-Mohammadi B. Homami S.Internal evaluation of public health department of Semnan University of Medical Sciences. *Koomesh*. 2010;12: 104-11.
- 15- Bazargan A. Academic internal evaluation and its continuous quality application in higher education improvement, *Quarterly of Research and Planning in Higher Education*.1995;3-4: 49-70.
- 16- Rafiee G, Khodadady Zadeh A, Kazemi M, Shahabi M, Ravari A, Bakhshi H. Internal

- evaluation of medical surgical nursing department of Rafsanjan University of Medical Sciences. *Semnan Journal of Medical Sciences*.2003; 5: 9-17.
- 17- Minaiyan M, Teimouri M, Ghorbani AS. Internal assessment of pharmacy curriculum in pharmacy and pharmaceutical sciences school in Isfahan University of Medical Sciences within 2008-2009. *IJME*. 2011; 10 (5) :614-24.
- 18- Rahnavard F. Affective factors on performance enhance in the public sector organizations of Iran. *Journal of the Faculty of Humanities and Social Science*, 2008;8:77-100.
- 19- Keshavarz M. Management development of internal evaluation in the Islamic Republic of Iran (case study) , *Educational Research and Reviews* .20011;6: 804-811.
- 20- Barati A, Maleki M R, Golestani M, Imani A. Evaluation of the performance management system of the employees of amiralmomenin (P.B.U.H) Hospital of Semnan making use of the Balanced Score Card 2005-2006 . *Journal of Health Administration*. 2006; 9 (25) :47-54.
- 21- Maleki MR, FatehPanah A, Gohari MR. Performance assessment of Hasheminejad hospital in 2007 according to the the baldrige criteria for performance excellence. *Health information management*. 2010;8: 580-87.
- 22- Tabibi SJ, Maleki MR, MojdehKar R. Performance evaluation of Ayatollah Kashani hospital based on baldrige organizational excellence model, *Journal of Medical Council of Islamic Republic of Iran*.2009; 27: 23-30.
- 23- Asadi M, Mirghafoori H, Sadeghi Arani Z. Khosravanian HR. Qualitative performance evaluation of hospitals using DEA, balanced scorecard and servqual; A Case Study of General Hospitals of Yazd. *Journal of Yazd Shahid Sadoughi Medical Sciences and Health Services University*. 2010; 18: 559-69.
- 24- Nasiri Pour A. Tabibi J. Ghasem Begloo A. Jadidi R. Designing a performance evaluation model for Iranian public hospitals: using the balanced scorecard. *Arak University of Medical Sciences Journal*.2009; 46 : 95-106.

The Evaluation of Obstetrics and Gynecology Department's performance from the Student's Point of view in Zanjan University of Medical Sciences Between 2010 and 2011

Molaei B¹ , Ahmadi H² , Mohammadian F¹ , Eftekhari M³

¹Dept. of Obstetrics and Gynecology ,Mousavi Hospital, Zanjan University of Medical Sciences, Zanjan Iran

² Tarbiat Modares University Tehran Iran

³M.D. Assistant Professor of Obstetrics and Gynecology, Research and Clinical Center for Infertility, Department of Obstetrics and Gynecology, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran.

Corresponding Author: Molaei B, of Obstetrics Gynecology,Zanjan University Of Medical Sciences , Zanjan ,Iran

Email:molaei@zums.ir.ac

Background and Objective: The evaluation of educational institutions' performance is an appropriate benchmark for making functional modification and improving the efficiency in such institutions. In order to achieve this important target, the researchers conducted a survey in the Obstetrics and Gynecology Department of Zanjan University of Medical Sciences to explore students' viewpoints as the recipients of educational services to find out the department's strengths and weaknesses.

Materials and Methods: This is a survey research. A questionnaire was used to gather data. Sampling was based on a census method.

Results: Availability of the faculty was rated high, but their flexibility, interactivity, sensitivity, and their ability to transfer knowledge was considered average by the students. Furthermore, the Friedman test confirmed the differences of the results (99% confidence level).

Conclusion: Active physical presence, availability and sensitivity to human relations from the students' point of view were assessed to be very good. This can be enhanced by holding journal clubs and hospital CPC sessions regularly as well as recruiting new members for the Department.

Keywords: *Evaluation of performance; Medical University; Education*